Dosarul nr.2-14132/23
2-23098882-12-2-10072023

Republica Moldova
H O T Ă R Î R E
În numele Legii

11 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa de judecată compusă din
Preşedinte de şedinţă, judecător Alexei Maria
Grefier Morozov Sabrina, Furmuzachi Natalia
Interpret Bujor Neonila, Ghenciu Rodica

cu participarea reprezentantului intervenientului accesoriu ÎMGFL 14 în procedura falimentului – Haritonov Leonid, în lipsa reclamantei Croitor Maria și reprezentantului reclamantei, avocatul Onofrei Vitalie – au solicitat examinarea cauzei în lipsă, în lipsa pârâtei Lupan Inna – fiind citată în mod legal, în lipsa intervenientului accesoriu Gancean Lidia – fiind citată în mod legal, -

examinând în şedinţă publică, în sediul instanței, în procedură contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Croitor Maria împotriva lui Lupan Inna, intervenienți accesorii Gancean Lidia și ÎMGFL nr.14 în procedura falimentului cu privire la încasarea prejudiciului material, încasarea dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,-

A C O N S T A T A T :

Argumentele participanților la proces.

În 7 iulie 2023, Croitor Maria, prin intermediul reprezentantului, avocatul Onofrei Vitalie a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru), cerere de chemare în judecată împotriva lui Lupan Inna cu privire la încasarea din contul pârâtei în beneficiul reclamantei a prejudiciul material în rezultatul inundării apartamentului ***** din str. *****, mun. Chișinău în mărime de 54 281,21 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 1 078,19 lei, prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în mărime 6 300 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 4 665 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că apartamentul acesteea a fost inundat în repetate rânduri, sursa fiind localizată în ap.*****, care se află la etajul superior, iar proprietar fiind Lupan Inna.

Faptul inundării este constatat prin actele din *****, ***** și **********întocmite de către ÎMGFL nr.14.

Indică că apartamentul reclamantei a suferit mai multe prejudicii, fiind necesară efectuarea lucrărilor de reparație pentru a restabili starea acestuia de până la inundație.

Menționează că în vederea determinării prejudiciului cauzat, a fost invitată și proprietara ap.*****, care este pârâta, însă la efectuarea expertizei nu s-a prezentat, examinarea apartamentului în natură fiind stabilită pentru ***** și 20 aprilie 2023.

Susține că conform raportului de expertiză nr. **********din ***** s-a stabilit că imobilul – apartamentul ***** a fost inundat în mod repetat, starea finisajului nu îndeplinește cerințele standardelor actuale, apartamentul necesită renovare și pentru executarea lucrărilor de reparație ca urmare a inundațiilor este necesară dezasamblarea și asamblarea ulterioară a mobilierului de bucătărie, acesta fiind deteriorat. Costul lucrărilor de reparație ce necesită a fi efectuate în scopul eliminării scurgerilor de apă din apartamentul de la etajul superior constituie suma de 54 281, 21 lei.

Menționează că pentru efectuarea expertizei menționate, reclamanta a achitat suma de 6 300 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria *****nr. ***** din *****.

Evocă că în vederea soluționării extrajudiciare a cauzei, în adresa pârâtei a fost expediată reclamația din 13 mai 2023, fiind oferit un termen de 7 zile pentru a compensa prejudiciul cauzat în mărime de 60 581,21 lei, care însă a rămas fără răspuns.

Indică că până la moment de către pârâtă nu au fost întreprinse careva acțiuni pozitive în vederea soluționării situației sau remedierii stării imobilului urmare a inundărilor repetate, din care considerente sunt nevoiți să se adreseze instanței de judecată cu prezenta acțiune.

Având în vedere volumul de lucrări ce necesită a fi efectuate pentru înlăturarea consecințelor scurgerilor de apă, acestea au impact negativ asupra stării psihoemoționale ale reclamantei, fapt pentru care apreciază prejudicul moral în mărime de 50 000 lei, or acesta se manifestă și prin stres, neliniște, îngrijorare în condițiile în care imobilul deținu este afectat repetat de consecințele inundării care au avut loc.

Totodată menționează că pretinde și la încsarea dobânzii de întârziere în mărime de 1 078,19 lei care a fost calculată pentru perioada 20 mai 2023 – 13 iunie 2023.

În drept, invocă dispozițiile art. art. 5, 60,84 din Codul de procedură civilă al RM și art. art. 19, 20, 776, 2025, 2036, 2037 din Codul Civil al Republicii Moldova.

Prin încheierea protocolară din 7 noiembrie 2023 au fost atrași în proces în calitate de intervenient accesoriu Gancean Lidia, care se prezumă că a fost posesorul apartamentului nr.***** în temeiul contractului de locațiune din 14 iulie 2022 și ÎMGFL nr.14 în procedura falimentului, care este gestionarul fondului locativ în care se află apartamentul inundat și a întocmit actele de constatare.

La 20 martie 2024 a fost primită pe rol cererea de concretizare în sensul compensării și a cheltuielilor de executare în mărime de 3 300 lei și 7 lei comision bancar conform ordinului din 12 decembrie 2023. (f.d. 89-90)

În ședința de judecată reprezentantul intervenientului accesoriu ÎMGFL nr.14 în procedura falimentului - Haritonov Leonid s-a prezentat, a susținut că actele de constatare eliberate de către ÎMGFL nr.14 în procedura falimentului corespuns realității. Din discuțiile purtate cu inginerul responsabil, a menționat că actele de constatare au fost întocmite în baza constatărilor efectuate la momentul prezentării la fața locului. Cauza

inundației fiind folosirea neglijentă a apei în timpul efectuării dușului, perimetrul căruia corespunde cu actul nr. *****din *****. În actul nr. *****din ***** inundarea se produce la țeava cu diametrul 50 mm. În actul din ***** i s-a comunicat că au locuit chiriași care și-au asumat răspunderea de a schimba porțiunea de canalizare deteriorată și lichidarea scurgerilor, care au confirmat că a avut loc inundarea apartamentului. Nu cunoaște dacă a fost înregistrat contractul de locațiune, însă i s-a comunicat că la data inspectării apartamentului s-au prezentat câteva persoane motivând că sunt chiriași. Actele de constatare confirmă faptul că a avut loc scurgerile, chiar inginerul a luat legătura cu proprietare ap.***** și aceasta a menționat că va înlătura scurgerile apărute și le va remedia. Alte dovezi că au existat scurgeri de la apartamentele de mai sus nu sunt, însă cu siguranță inginerul la întocmirea actelor a verificat acest fapt. Lasă la discreția instanței de judecată compensarea prejudiciilor ce se solicită a fi încasate de către reclamantă.

Reclamanta Croitor Maria și reprezentantul acesteia, avocatul Onofrei Vitalie nu s-au prezentat în ședința de judecată când a fost începută examinarea cauzei în fond, solicitând examinarea cauzei în lipsă.

Pârâta Lupan Inna în ședința de judecată nu s-a prezentat din motive necunoscute, însă la 2 octombrie 2023 a înregistrat în secretariatul instanței judecătorești referința și a solicitat respingerea acțiunii înaintate de reclamant, ca fiind neîntemeiată. În motivarea referinței a indicat că actele **********din ***** și *****din ***** au fost întocmite la cererea reclamantei care nu avea nici o calitate în apartamentul *****, devenind proprietara la ***** și fosta proprietară, Croitor Valentina nu a înregistrat careva cereri față de ÎMGFL pentru întocmirea actelor în legătură cu inundarea apartamentului. Actul nr. *****din **********este corectat și nu poate sta la baza hotărârii și de fapt interesul reclamantei este de a face reparație în apartament din surse străine. Dobânda de întârziere poate fi cerută doar pentru obligațiile purtătoare de dobândă. Cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt de fapt prezentate pentru participarea expertului în ședința de judecată. (f.d. 55-56)

În ședința de judecată intervenientul accesoriu Gancean Lidia nu s-a prezentat, deși a fost înștiințată în mod legal despre data, ora și locul examinării cauzei conform prevederile legale, iar careva impedimente de la examinarea cauzei nu sunt.

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind reprezentantul participantului la proces, studiind și apreciind probele anexate la materialele cauzei, instanţa de judecată consideră că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă parțial, din următoarele considerente.

Articolul 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede, că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar conform dispozițiilor art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu prevederile art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat în rezultatul inundației.

În ședință de judecată s-a stabilit cu certitudine că reclamanta Croitor Maria este proprietara apartamentului ***** din ***** în baza Contractului de vânzare-cumpărare nr. ***** din *****, ceea ce este reflectat în Extrasul din Registrul bunurilor imobile. (f.d.8)

La fel, pârâta Lupan Inna este proprietara apartamentului nr.***** din ***** în baza certificatului de moștenitor nr. ***** din *****și a Contractului de vânzare-cumpărare, transmitere – primire a locuinței în proprietate privată nr.********** din *****, ceea ce este reflectat în Extrasul din Registrul bunurilor imobile. (f.d.7)

Prin actul cu privire la constatare ***** din *****, întocmit de inginerul șef al ÎMGFL nr.14, se indică urme de inundație în **********și a avut de suferit tavanul din bucătărie, podeaua și pereții. Scurgerea fiind din ap.***** fiindcă a cedat un furtun care a fost schimbat de chiriașii ap.***** și inundarea este stopată. (f.d. 24)

Prin actul cu privire la constatarea faptului nr. *****din *****, întocmit de inginerul șef al ÎMGFL nr.14, se menționează că locatarul ap.***** a inundat **********și a avut de suferit tavanul colțului sanitar. Inundația se produce la sistemul de canalizare în baie (diametrul 50 mm) în apartamentul*****. Locatarul ap.***** își asumă responsabilitatea de a schimba porțiunea de canalizare deteriorată și lichidarea scurgerii. (f.d. 21)

Prin actul cu privire la constatarea faptului nr. *****din **********, întocmit de inginerul șef al ÎMGFL nr.14, se menționează că locatarul ap.***** inundează sistematic *****. Inundația se produce la sistemul de canalizare în baie și proprietara apartamentul***** a refuzat telefonic accesul în apartament. În urma inundării a avut de suferit tavanul din baie și wc. Scurgerea nu este lichidată și se produce în continuare inundarea *****. (f.d. 26)

Cu referire la dubiul pârâtei precum că actul din ***** și din ***** sunt întocmite până la achiziționarea apartamentului de către Croitor Maria, instanța de judecată menționează că aceasta cel mai mult probabil a locuit în apartamentul *****, or însăși ÎMGFL nr.14 a expediat actele de constatare locatarei Croitor Maria. Ba mai mult ca atât, fosta proprietară la fel purta numele de Croitor și ar putea fi fost chiar rude.

Conform Raportului de expertiză judiciară nr. **********din ***** întocmit de către expertul judiciar al BIEJ Achimov Anatolie, rezultă expres că în rezultatul examinărilor şi studierii documentației, apartamentului ***** din ***** a fost inundat în mod repetat din apartamentul de deasupra, nr.*****. Starea finisajului din **********nu

corespunde cerințelor și standardelor în vigoare, ceea ce impune renovarea prin executarea tipurilor de lucrări, echivalate la prețul de 54 281, 21 lei. (f.d. 13-20)

Totodată pârâta a fost înștiințată despre acțiunile întreprinse de expert. (f.d. 12)

Pârâta Lupan Inna a fost somată de către reprezentantul reclamantului, avocatul Onofrei Vitalie, ca în termen de 7 zile calendaristice din momentul recepționării somației să achite benevol prejudiciul în mărime de 60 581,21 lei ce reprezintă costul lucrărilor de remediere și cheltuielile suportate. (f.d.27-28)

Pe parcursul examinării cauzei, partea reclamantă a prezentat procesul verbal/actul de constatare nr. ***** din *****, întocmit de către executorul judecătoresc Miron Iacob din care rezultă, că ultimul în rezultatul ieșirii la fața locului pe adresa din *****, în prezența proprietarei Croitor Maria, în apartamentul ***** a constatat că în baie sunt vizibile scurgeri recente de apă în urma prelingerii acesteia de pe tavan și pereți. În bucătărie și coridor sunt instalate tavane extensibile de culaore albă, astfel în urma verificării stării acestora, a fost identificat faptul că partea interioară a acestora este plină cu apă, fiind lăsate în jos, ar la palparea tavanului, apa se deplasa pe întreaga suprafață a acestuia. Totodată, în camera de baie este vizibil că pereții sunt umezi, iar unele locuri umflat, inclusiv afectată partea superioară a mobilierului instalat în bucătărie unde picăturile de apă implică o scurgere în continuu de la apartamentul superior, proprietara considerând a fi Lupan Inna. (f.d. 72-77)

Conform art.19 alin.(1) - (2), (6) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). În locul reparării prejudiciului patrimonial conform alin. (2) și (5), persoana lezată poate cere de la cel care răspunde de prejudiciu recuperarea întregului profit pe care acesta l-a obținut în legătură cu cauzarea prejudiciului. Această regulă se aplică doar dacă legea ori contractul prevede o asemenea formă de determinare a prejudiciului patrimonial sau dacă aplicarea unei asemenea forme de determinare a prejudiciului patrimonial este rezonabilă în împrejurările cazului.

Conform art.1998 alin.(1) al aceluiași Cod, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Temeiul răspunderii delictuale constituie componenţa delictului civil, care include în sine următoarele elemente (condiţii): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia, iar lipsa unei condiţii exclude răspunderea delictuală, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege, când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiţii.

Astfel, pentru survenirea răspunderii delictuale este necesară şi cauzarea un prejudiciu.

În dependenţă de posibilitatea evaluării, cadrul legal distinge prejudiciul moral şi patrimonial.

În toate cazurile de solicitare a reparării prejudiciului (fie efectiv, cât şi cel care urmează să fie suportat) trebuie dovedită legătura cauzală între încălcarea (neexecutarea) obligaţiilor şi pagubele cauzate, precum şi mărimea acestora. Mai mult ca atît, în cazul în care se atentează la drepturile și libertățile fundamentale, organele abilitate sunt obligate de a constata fapta și de a stabili pedeapsa.

În conformitate cu art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu prevederile art. 130 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Articolul 586 Cod civil prevede expres că proprietarii terenurilor vecine sau ai altor bunuri imobile învecinate, pe lângă respectarea drepturilor şi obligaţiilor prevăzute de lege, trebuie să se respecte reciproc. Se consideră vecin orice teren sau alt bun imobil de unde se pot produce influenţe reciproce.

Conform art. 2016 alin. (1) Cod civil, dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesie. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs din cauza unui eveniment prevăzut la art. 2012 ori din vina celui prejudiciat.

În acest sens, răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin cădere sau scurgere este o răspundere obiectivă, angajându-se indiferent de vinovăția posesorului construcției. Posesorul înlătură răspunderea, dovedind că a luat toate măsurile pentru evitarea căderii sau scurgerii din construcție. Posesorul se poate exonera de răspundere probând existența unor cauze străine care a dus la cauzarea prejudiciului și anume forța majoră sau vina persoanei prejudiciate.

Instanța de judecată reține că reprezentantul reclamantei Croitor Maria, avocatul Onofrei Vitalie a susținut încasarea prejudiciului material cauzat în urma inundării apartamentului ***** din *****, conform actelor de constatare a prejudiciului anexate la materialele cauzei.

Conform Raportului de expertiză extrajudiciară nr. **********din *****, întocmit și eliberat de către expertul judiciar Achimov Anatolie al Biroului Individual de Expertize Judiciare Achimov Anatolie, s-a stabilit că prejudiciul material cauzat (dauna reală) proprietarului apartamentului ***** din *****, conform documentelor prezentate de instanță și cercetării la fața locului, din cauza inundării de către proprietara sau

găzdașii apartamentului nr.***** din același bloc, constituie suma în mărime de 54 281,21 lei.

La materialele cauzei se confirmă faptul că pârâta a fost informată despre data examinării bunului inundat și precum că se vor evalua pagubele în rezultatul inundațiilor care au avut loc, însă nu s-a prezentat din motive necunoscute.

Conform art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

În sensul dat, instanța de judecată cu certitudine a constatat faptul inundației apartamentului ***** din ***** de către apartamentul superior, care îi aparține cu drept de proprietate pârâtei, fapt care se confirmă prin actele ***** din *****, nr. *****din ***** și nr. *****din **********, întocmit de inginerul șef al ÎMGFL nr.14, prin procesul verbal/actul de constatare nr. ***** din *****, întocmit de către executorul judecătoresc Miron Iacob, precum și prin Raportului de expertiză expertiză extrajudiciară nr. **********din ***** întocmit și eliberat de către expertul judiciar Achimov Anatolie.

Imaginile foto ale apartamentului reclamantei confirmă producerea inundației din cauza scurgerii de apă din blocul sanitar al apartamentul situat supra, adică apartamentul nr.***** din același bloc și scară, precum și prejudiciile cauzate apartamentului.

Aplicabil speței, instanța de judecată constată legătura de cauzalitate dintre faptul producerii inundației apartamentului nr. ***** din *****, din cauza sistemului de canalizare din blocul sanitar din apartamentul nr.***** din același bloc, care se prezumă a fi omisiunea sau neglijența pârâtei sau a peroanelor în posesia cărora a fost transmis în locațiune, iar vinovăția acesteia se confirmă prin probele anexate la materialele cauzei, astfel pârâta Lupan Inna poartă răspundere pentru prejudiciu cauzat reclamantei Croitor Maria, or răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin inundarea apartamentului este o răspundere obiectivă, angajând-se indiferent de vinovăția posesorului apartamentului.

Astfel, cercetând toate probele în cumul şi stabilind circumstanţele de fapt şi cele de drept importante pentru soluționarea litigiului, având în vedere că la momentul examinării cauzei în fond pârâta nu a prezentat instanței dovezi care ar confirma lipsa vinovăției, instanța de judecată concluzionează că cerința reclamantei Croitor Maria cu privire la încasarea prejudiciului cauzat în urma inundației apartamentului este întemeiată, ceea ce constituie suma de 54 281,21 lei.

Cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

Partea reclamantă solicită încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada 20 mai 2023 – 13 iunie 2023 în mărime de 1 078,19 lei invocând temeiul de drept prevăzut la art. 942 alin. (2) Cod civil.

Având în vedere că instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant și în limitele temeiurilor de drept invocate se reţin următoarele.

Conform art. 942 alin. (2) Cod civil, rata dobânzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă

înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobînzii prevăzute de contract.

Deși reprezentantul reclamantei a expediat în adresa pârâtei reclamația, cu acordarea unui termen de 7 zile pentru compensarea prejudiciului material, ultima recepționând-o, instanța de judecată consideră că obligația la acel moment nu era certă, or prejudiciul material a fost stabilit printr-un raport de expertiză extrajudiciară, fapt pentru care în temeiul normei invocate nu urmează să fie admisă dobânda de întârziere.

Cu privire la încasarea prejudiciului moral.

Conform art. 19 alin. (1) și (3) din Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții.

Conform art. 1998 alin.(1) și (2) Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăţie se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Conform art. 2036 alin. (1) și (2) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. În condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Prin urmare, instanța de judecată reține că obligaţia de a dovedi faptul cauzării prejudiciului moral (suferinţelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre încasarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanţe şi în baza căror acţiuni (inacţiuni) i-au fost cauzate suferinţe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează şi lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeaşi natură.

De asemenea, din norma de drept enunţată rezultă că se admite compensarea prejudiciului moral, cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale, numai în cazurile expres prevăzute de lege.

La caz, reclamanta Croitor Maria pretinde că i-a fost lezat un drept patrimonial, însă compensarea prejudiciului moral, cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale, se admite numai în cazurile specificate expres de lege.

Prin urmare instanța va respinge acțiunea în partea încasării prejudiciului moral din contul pârâtei Lupan Inna, drept neîntemeiată, or potrivit art. 1998 alin. (1) Cod civil şi art. 2036 alin. (1) Cod civil, prejudiciul moral poate fi reparat numai în cazul în care repararea acestuia este expres prevăzută de lege. Or, la caz, art. 2016 Cod civil nu prevede posibilitatea reparării prejudiciului moral.

Prin urmare, prevederile acestei norme nu sunt aplicabile raportului juridic litigios privind repararea prejudiciului moral.

Totodată, instanța de judecată urmează să se expună și cu referire la cheltuielile de judecată solicitate de reclamant din contul pârâților.

Instanța de judecată reține că în conformitate cu prevederile art. 82 din Codul procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul, să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă partial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În conformitate cu art. 83 Cod de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Conform ordinului de încasare a numeralului nr. *****din *****, anexat la materialele cauzei, reclamanta Croitor Maria a achitat taxa de stat în cuantum de 1 665 lei pentru pretenția cu privire la încasarea prejudiciului cauzat. (f.d.2).

Instanța de judecată reține că conform art. 3 alin. (1) lit. a) a Legii taxei de stat nr. 1216- XII din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice.

În conformitate cu art.87 *****alin.(1) lit. a) și alin.(2) Cod de procedură civilă, valoarea acţiunii se determină: din suma cerută – în acţiunile pentru plata unei sume. Valoarea acţiunii se indică de reclamant. În cazul necorespunderii vădite a valorii indicate a acţiunii valorii ei reale, judecătorul poate dispune, pentru stabilirea ei, prezentarea de probe, cercetarea la faţa locului, efectuarea expertizei din contul reclamantului.

Dat fiind faptul că a fost admis prejudiciul material în cuantum de 54 281,21 lei, taxa de stat proporțională pretenției admise constituie suma de 1 628, 44 lei, care urmează să fie compensată de către pârâtă reclamantei.

În conformitate cu art. 90 lit. lit. g) și l) al aceluiași Cod, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de efectuare a expertizei și alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces.

Conform bonului de plată nr. ********** din **********, reclamanta Croitor Maria a suportat cheltuieli în mărime de 6 300 lei pentru efectuarea raportului de expertiză extrajudiciară (f.d.29) și conform ordinului de încasare din 11 decembrie 2023 a suportat cheltuieli pentru serviciile executorului judecătoresc Miron Iacob în mărime de 3 307 lei (f.d.90), fapt pentru care urmează să fie compensate aceste sume de către pârâtă reclamantei.

Referitor la cererea privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, instanța reține că în conformitate cu art. 96 alin. (1) și alin.(1^1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Pornind de la practica și jurisprudența dezvoltată de CtEDO, cheltuielile de asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Corespunzător, pentru dovada suportării cheltuielilor de judecată, a fost prezentat bonul de plată seria *****nr. *****din *****, prin care s-a suportat cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suma de 3 000 lei. (f.d.42)

În astfel de circumstanțe, instanța de judecată reține că avocatul reclamantului a convins instanţa de judecată că cererea de compensare a cheltuielilor suportate este una întemeiată și urmează a fi compensat pentru munca prestată în raport cu complexitatea cauzei și comportamentul părților.

În această ordine de idei, ținând cont atât de motivele de drept și de fapt cât și de practica CEDO cu referire la asistența juridică reală, necesară și rezonabilă, instanța de judecată consideră că cheltuielile de judecată sub formă de cheltuieli de asistență juridică urmează a fi admise și să fie compensate în volumul sumei solicitate de 3 000 lei.

În conformitate cu art.art.238-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Croitor Maria împotriva lui Lupan Inna, intervenienți accesorii Gancean Lidia și ÎMGFL nr.14 în procedura falimentului cu privire la încasarea prejudiciului material, încasarea dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Lupan Inna – născută la *****, IDNP *****, dom. ********** în beneficiul lui Croitor Maria – născută la *****, c/p *****, dom. *****prejudiciul material în mărime de 54 281 (cincizeci și patru mii două sute optzeci și unu) lei 21 bani, precum și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat proporțională pretenției admise în mărime de 1 628 (una mie șase sute douăzeci și opt) lei 44 bani, cheltuieli cu titlu de asistență juridică în mărime de 3 000 (trei mii) lei, cheltuieli prejudiciare în mărime de 6 300 (șase mii trei) lei și cheltuieli pentru serviciile executorului judecătoresc în mărime de 3 307 (trei mii trei sute șapte) lei.

În rest, cererea de chemare în judecată în partea încasării dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată se resping ca fiind neîntemeiate.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile din momentul pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoria Chişinău (sediul Centru)

Președinte de ședință,
Judecător Alexei Maria